

Kodeks Etyczny

Polskiego Towarzystwa Psychoterapii Integratywnej

Preambuła

Psychoterapeuta stara się przyczyniać do dobra osób, z którymi ma kontakt zawodowy; pacjentów, uczniów, osób konsultowanych, psychoterapeutów w superwizji czy uczestników badań.

W swoich działaniach zawodowych prezentuje uczciwość, zachowania fair i szacunek dla godności osób, z którymi ma kontakt zawodowy.

Będąc świadomy nierówności w relacjach zawodowych jest wrażliwy na możliwość wykorzystania swojej przewagi podczas lub po zakończeniu psychoterapii czy innej relacji zawodowej

Psychoterapeuci należący do Polskiego Towarzystwa Psychoterapii Integratywnej deklarują przestrzeganie poniższych zasad etyki zawodowej.

Wstęp

1. Standardy etyczne służą ochronie pacjentów/klientów przed nieetycznym stosowaniem psychoterapii przez psychoterapeutów i osoby szkolące się w psychoterapii.
2. Stanowią podstawę skarg i/lub procedur odwoławczych.
3. Standardy etyczne psychoterapeuty odnoszą się jedynie do jego działań zawodowych i funkcji związanych z zawodem psychoterapeuty. Kodeks etyczny nie odnosi się do działań niezwiązanych i niemających wpływu na aktywność jako psychoterapeuty.
4. Pacjentem jest każdy uczestnik psychoterapii indywidualnej, grupowej, małżeńskiej /rodzinnej, treningu grupowego związanego z psychoterapią (interpersonalny, wrażliwości, psychoedukacyjny, rozwoju osobistego, grupa wsparcia itp.) .

1. Różnice międzyludzkie, osobiste ograniczenia

Psychoterapeuta jest świadomy jak jego poglądy, system przekonań, wartości, potrzeby i ograniczenia osobiste wpływają na jego pracę. Jeżeli jego osobiste problemy, konflikty ograniczenia mogą narazić na szkodę odbiorcę jego usług, poszukuje superwizji albo konsultacji albo nie podejmuje ich, kierując pacjenta do właściwego specjalisty.

2. Szacunek dla innych i niedyskryminowanie

1. W swojej aktywności zawodowej psychoterapeuta szanuje prawo innych osób do posiadania wartości, poglądów i postaw odmiennych od jego własnych.
2. Psychoterapeuta nie dyskryminuje z uwagi na wiek, płeć, rasę, narodowość, religię, orientację seksualną, niepełnosprawność, światopogląd, wykształcenie, język czy status społeczno-ekonomiczny.

3. Unikanie szkodzenia

Psychoterapeuta podejmuje odpowiedni wysiłek by zminimalizować ewentualną dotkliwość czy cierpienie swoich pacjentów czy innych osób, z którymi prowadzi terapie, superwizję czy szkolenie, tam gdzie są nieuniknione i przewidywalne.

4. Kompetencja i rozwój zawodowy

1. Psychoterapeuta powinien ograniczyć swoją praktykę do metod i obszarów, w których nabył odpowiednich kompetencji poprzez szkolenie lub doświadczenie. W nowych obszarach, gdzie nie powstały standardy szkoleniowe, powinien podjąć odpowiedni wysiłek, by podnieść swoje umiejętności i uniknąć zaszkodzenia pacjentowi.

2. Psychoterapeuta zobowiązany jest do stałego aktualizowania swojego wykształcenia i wiedzy. Dlatego jest również zobowiązany do śledzenia doniesień naukowych i rozwoju nauki w obszarach dotyczących psychoterapii.

5. Oparcie na danych naukowych i klinicznych

1. W swoich decyzjach zawodowych, a także wygłaszając publiczne stwierdzenia, psychoterapeuta opiera się na aktualnej wiedzy naukowej i klinicznej.
2. Nie posługuje się metodami interwencji czy diagnozy nieodpowiednimi do aktualnych celów.

6. Poufność/ tajemnica zawodowa

1. Psychoterapeuta i cały personel pomocniczy jest związany zasadą poufności dotyczącej wszystkich informacji w jakich posiadanie wszedł w związku z wykonywaniem psychoterapii.
2. Jeżeli jego rola wymaga ograniczenia poufności informuje o tym zainteresowanych przed rozpoczęciem usługi oraz wtedy, gdy pojawia się taka konieczność.
3. Omawia poufne informacje dotyczące psychoterapii czy superwizji jedynie z właściwymi profesjonalistami i w niezbędnym zakresie, dbając o anonimowość pacjenta/klienta gdy to możliwe
4. Może ujawnić poufne informacje jedynie w przypadku zagrożenia życia i/lub zdrowia pacjenta lub innych osób.
5. Konsultując, superwizując czy w profesjonalnych prezentacjach dotyczących swoich pacjentów podaje jedynie takie informacje, które nie umożliwiają identyfikacji pacjenta.

7. Świadoma zgoda i kontrakt

1. Psychoterapeuta prowadzi swoje usługi czy działania jedynie w ramach oczywistej dla obu stron relacji zawodowej.
2. Pacjent musi wyrazić zgodę na psychoterapię.
3. Najwcześniej jak to możliwe i pomocne, terapeuta omawia z pacjentem następujące kwestie: intensywność i prawdopodobny czas trwania terapii, opłaty (opłata, wymogi instytucji leczącej, opłaty za odwołane sesje etc), tajemnicę zawodową, ewentualne superwizowanie terapii i inne tematy ważne dla pacjenta, a także procedury skarg i odwołania.

8. Przerwanie psychoterapii

1. Psychoterapeuta kończy psychoterapię, jeśli pacjent jej już nie potrzebuje lub nie odnosi z niej korzyści lub gdy psychoterapia mu szkodzi.
2. Jeśli z jakichkolwiek powodów psychoterapeuta musi przerwać psychoterapię, dba o dobre dla pacjenta rozwiązanie tej sytuacji
3. Przed zakończeniem psychoterapii z jakichkolwiek powodów psychoterapeuta omawia z pacjentem jego potrzeby, alternatywne metody pomocy itp.

9. Podwójne relacje

Psychoterapeuta stara się unikać szkodliwych dla pacjenta podwójnych relacji, zwłaszcza tam, gdzie może pogorszyć skuteczność albo rzetelność jego pracy, albo zaszkodzić pacjentowi lub innym osobom korzystającym z jego działań.

10. Relacje seksualne

1. Psychoterapeuta nie wchodzi w relacje seksualne z aktualnymi pacjentami.
2. Nie przyjmuje do psychoterapii osób, z którymi wcześniej miał relacje seksualne.
3. Nie wchodzi w relację seksualną z dawnym pacjentem lub klientem, co najmniej przez dwa lata od zakończenia relacji zawodowej.

Ponieważ taka sytuacja jest potencjalnie raniąca psychoterapeuta nie powinien rozpoczynać relacji seksualnej także po upływie dwóch lat, poza wyjątkowymi sytuacjami. W takiej sytuacji na psychoterapeucie spoczywa ciężar wykazania, że nie miało miejsca wykorzystanie pacjenta w kontekście terapii, że nie ma zagrożenia pogorszeniem obecnego stanu pacjenta, ani prawdopodobieństwa zaszkodzenia pacjentowi lub innym osobom, oraz że podczas terapii nie sugerował w żaden sposób możliwości zamiany terapii na relację seksualną czy romantyczną.

11. Zasady etyki w szkoleniu

1. Psychoterapeuta rzetelnie przedstawia wiedzę psychoterapeutyczną.
2. Psychoterapeuta nie naucza metod wymagających specjalistycznego wykształcenia, uprawnień czy doświadczenia takich jak np. hipnoza, osób, które takowych nie mają.
3. Psychoterapeuta nie wchodzi w relacje seksualne z osobami szkolonymi.

12. Nie wykorzystywanie

Psychoterapeuta nie wykorzystuje osób, nad którymi ma władzę jako superwizor, opiniujący, nauczyciel czy zwierzchnik.

Nie wchodzi w relacje seksualne ze studentami czy szkolonymi, nad którymi ma władzę lub je ocenia, gdyż niesie to ryzyko wykorzystania osoby lub upośledzenia oceny.

13. Barter

Przyjmowanie niepieniężnego wynagrodzenia za usługi psychoterapeutyczne grozi wykorzystywaniem lub wypaczeniem relacji terapeutycznej. Dlatego wymiana barterowa jest dopuszczalna jedynie jeśli nie ma klinicznych przeciwwskazań i nie niesie ryzyka wykorzystania pacjenta/klienta.

14. Opłaty

1. Psychoterapeuta nie wykorzystuje finansowo pacjentów i innych odbiorców swoich usług.
2. Jeśli pacjent/klient nie płaci i psychoterapeuta zamierza skorzystać z pomocy kancelarii windykacyjnej itp., najpierw informuje o tym zamiarze dłużnika dając mu szansę uzupełnienia opłaty.

15. Reklama i stwierdzenia publiczne

1. W stwierdzeniach publicznych, czyli m.in. płatnych lub bezpłatnych ogłoszeniach, broszurach, c.v., wywiadach, komentarzach dla mediów, wystąpieniach publicznych, publikowanych materiałach, podaje tylko stwierdzenia prawdziwe i dba, by nie wygłaszano nieprawdziwych stwierdzeń na temat psychoterapii.
2. Dowiedziawszy się, że ktoś wygłasza nieprawdziwe stwierdzenia na temat jego pracy, stara się je skorygować.
3. Nie kupuje kryptoreklamy w mediach.
4. Psychoterapeuta unika stwierdzeń, które są zwodnicze, kłamliwe, wprowadzają w błąd odnośnie m.in. jego wykształcenia, doświadczenia, kompetencji, stopnia akademickiego, przynależności do organizacji zawodowych, prowadzonych usług, naukowej podstawy, lub rezultatów ich usług, opłat, ich publikacji lub rezultatów badań.
5. W wypowiedziach publicznych takich jak artykuły w prasie, programy telewizyjne itp., dba o ich zgodność z aktualną literaturą psychoterapeutyczną i standardami etycznymi.

16. Relacje zawodowe z kolegami

1. Psychoterapeuta w miarę potrzeb, współpracuje z przedstawicielami innych nauk dla dobra pacjenta.
2. Wobec kolegów zachowuje się lojalnie i koleżeńsko.

3. Jeśli dobro pacjenta wchodzi w konflikt z lojalnością zawodową, wspiera przede wszystkim dobro pacjenta, z uwagi na nierówność relacji pomiędzy pacjentem a terapeutą.

17. Badania nad psychoterapią

1. Psychoterapeuci powinni brać udział w projektach badawczych dotyczących skutków psychoterapii i rozwijających aspekt naukowy i teoretyczny psychoterapii.
2. W prowadzeniu badań i publikacji ich wyników kieruje się uczciwością.

18. Rozwiązywanie problemów etycznych

1. W razie wątpliwości jak rozwiązać problem, zwraca się do bardziej doświadczonych kolegów lub do władz Instytutu.
2. Jeżeli psychoterapeuta dowiaduje się o naruszeniu etyki przez kolegę, najpierw powinien starać się wpłynąć na zmianę postępowania nieformalnie. Jeśli to działanie nie przyniosłoby rezultatu, powinien formalnie powiadomić odpowiednie władze Instytutu. Zaniechanie wymienionych działań stanowi naruszenie etyki.
3. Psychoterapeuta nie wnosi ani nie popiera takich skarg na naruszenie etyki, które nie mają podstaw i których celem jest zaszkodzenie terapeutom, a nie ochrona pacjentów.